

**UCHWAŁA NR XIV/112/12
RADY GMINY SOMONINO**

z dnia 28 marca 2012 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Rąty

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 roku, Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) w związku z § 10 ust. 2 pkt 2 lit. b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowy i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. 2008 Nr 38, poz. 220 z późniejszymi zmianami) –

Rada Gminy Somonino uchwala, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Rąty na lata 2012-2019 przyjęty przez zebranie wiejskie uchwałą z dnia 5 marca 2012 r., stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3.

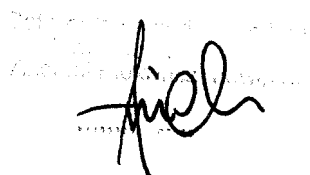
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Regliński

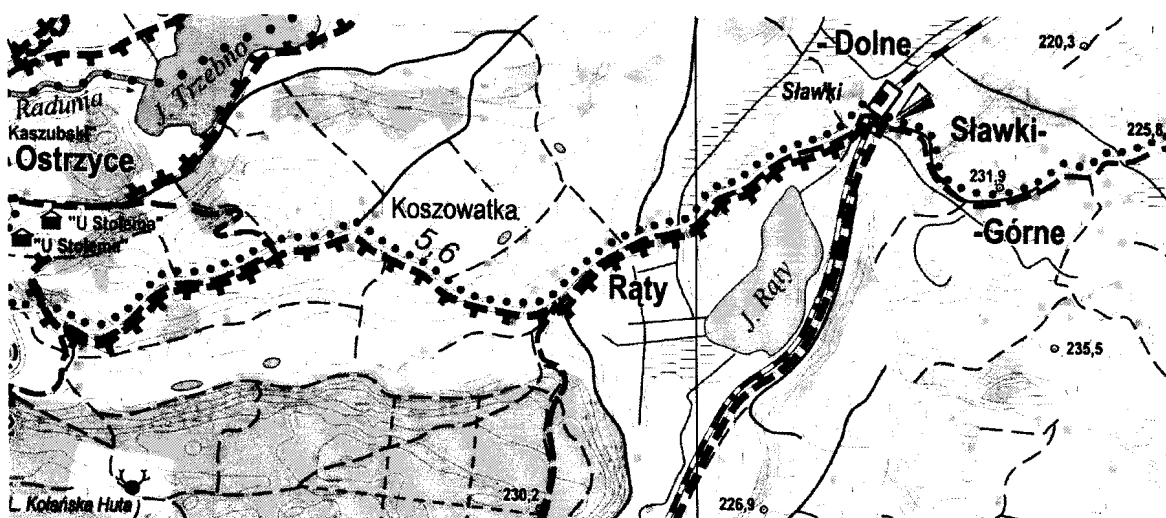
PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Regliński

Plan Odnowy Miejscowości Rąty

na lata 2012 - 2019

Rąty, 2012 r.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Andrzej Regliński

Opracowanie przygotowane na zlecenie:
Urzędu Gminy Somonino
ul. Ceynowy 21
83-314 Somonino

przez:
Doradztwo Strategiczno – Inwestycyjne „PROGRESS” Jarosław Zielonka
ul. Mściwoja II 36a/7
83-300 Kartuzy

Spis treści

I. WSTĘP.....	4
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOMONINO.....	5
II.1. POŁOŻENIE.....	5
II.2. SFERA SPOŁECZNA.....	10
II.3. SFERA GOSPODARCZA.....	13
III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI RĄTY	16
III.1 POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI I PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA	16
III.2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ	17
III.3 HISTORIA	19
III.4 PRZESTRZENNA STRUKTURA MIEJSCOWOŚCI	19
IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI RĄTY.....	21
IV.1. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	21
IV.2 DZIEDZICTWO KULTUROWE	22
IV.3 OBIEKTY I TERENY	23
IV.4. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW.....	23
IV.4 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	24
IV.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	25
IV.5.1. Zaopatrzenie w wodę	25
IV.5.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.....	25
IV.5.3. Zaopatrzenie w ciepło.....	25
IV.5.4. Zaopatrzenie w gaz	26
IV.5.5. Układ komunikacyjny.	26
IV.6 GOSPODARKA I ROLNICTWO (ZAKŁADY PRACY, GOSPODARSTWA ROLNE, WARSZTATY RZEMIEŚLNICZE)	27
VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI.	30
SPIS RYSUNKÓW	34
SPIS TABEL	35

I. WSTĘP.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stworzyło dla naszego kraju szereg dodatkowych możliwości rozwoju zarówno w wymiarze społecznym jak i gospodarczym mających charakter tak bezpośrednich korzyści finansowych jak i pośrednich możliwości korzystania z zalet wspólnego rynku. Jednocześnie proces integracji i sama możliwość skorzystania z jej dobrodziejstw wymusiła spełnienie pewnych standardów i norm formalnych co przejawia się także w procesie realizacji projektów współfinansowanych ze środków funduszy pomocowych UE.

Niniejszy dokument - Plan Odnowy Miejscowości Rąty - został opracowany dla gminy Somonino. Plan Odnowy Miejscowości powstał jako strategia rozwoju sołectwa Rąty wyznaczająca kierunki i cele jego rozwoju na lata 2012 - 2019. Jednocześnie Plan ma charakter i jest dostosowany do wymagań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013, Osi 3 - Działania „Odnowa i rozwój wsi” którego celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. W ramach tego działania wspierane będą projekty o charakterze lokalnym których zasadność realizacji wynika z dokonanej diagnozy stanu obecnego i przyjętych perspektyw rozwoju danej miejscowości.

Powstanie przedmiotowego dokumentu miało charakter uspołeczniony i odbywało się przy aktywnym udziale społeczności lokalnej – mieszkańców miejscowości Rąty. W pracach nad Planem – w ich koordynacji i konsultacjach – brali udział także eksperci zewnętrzni mający wiedzę i doświadczenie w planowaniu strategicznym. Prace nad strategią były konsultowane w trakcie 2 spotkań wiejskich z mieszkańcami wsi Rąty oraz z władzami gminy Somonino i pracownikami Urzędu Gminy merytorycznie odpowiedzialnymi za planowanie strategiczne i realizację projektów z funduszy UE na terenie gminy. Sporządzona na tej podstawie diagnoza stanu obecnego, analiza SWOT oraz lista najważniejszych dla miejscowości inwestycji do realizacji na najbliższe lata powstała w oparciu o analizę ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców wsi Rąty oraz dyskusji jakie miały miejsce w trakcie spotkań społeczności wiejskiej. Tym samym dołożono wszelkich starań aby zapisy dokumentu odzwierciedlały interesy zarówno mieszkańców miejscowości Rąty jak i władz gminy a jednocześnie były zgodne z zasadami prawa i założeniami idei zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY SOMONINO.

II.1. POŁOŻENIE.

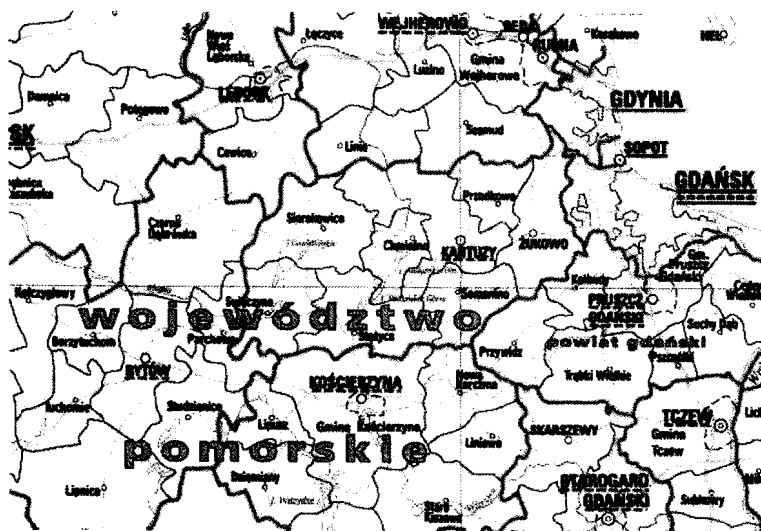
Gmina Somonino położona jest w środkowej części województwa pomorskiego, w powiecie kartuskim, na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi. Gmina Somonino graniczy:

- od północy z gminą miejsko – wiejską Kartuzy,
- od północno-wschodu z gminą miejsko – wiejską Żukowo,
- od zachodu z gminą wiejską Stężyca,
- od wschodu z gminą Przywidz,
- od południa z gminami: Nowa Karczma i Kościerzyna.

Gmina Somonino jest 6 - tą co do wielkości gminą powiatu kartuskiego i zajmuje łączną powierzchnię 11 227 ha. Gmina liczy ogółem 16 sołectw: Borcz, Egiertowo, Goręczyno, Hopowo, Kamela, Kaplica, Ostrzyce, Piotrowo, Połączyno, Ramleje, Rąty, Rybaki, Sławki, Somonino, Starkowa Huta, Wyczechowo oraz 20 miejscowości. Siedzibą władz gminy jest wieś Somonino położona nad rzeką Radunią.

Z większych miast znajdujących się w pobliżu Somonina wymienić należy:

- Aglomerację Trójmiejską – w odległości 50 km,
- Kościerzyna – w odległości 20 km,
- Kartuzy – w odległości 6 km,
- Żukowo – w odległości 20 km.

Rys 1. Położenie administracyjne gminy Somonino w województwie.

Źródło: Drogowy Atlas Polski, Forum, Warszawa, 2006 r.

Pod względem fizyczno – geograficznym gmina Somonino położona jest:

- w mezoregionie fizycznogeograficznym Pojezierze Kaszubskie, w kilku mikroregionach,
- w systemie zlewni Martwej Wisły – w tym w zlewni Motławy – w tym w zlewni Raduni,

- w systemie zlewni Wisły – w tym w zlewni Wierzycy (południowa część gminy), w tym również w zlewni Wietcisy,
- częściowo w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 111 „Subniecka Gdańska” – wiek utworów wodonośnych to kreda, a średnia głębokość ujęć to 150 m,
- w sąsiedztwie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 116 „Gołębiewo” (międzymorenowy) według dokumentacji hydrogeologicznej z 1997 r.; granica GZWP nr 116 przebiega na południe od granicy gminy w sąsiedztwie wsi Połęczyno,
- w strefach źródliskowych Wierzycy i Wietcisy oraz cieków będących dopływami Raduni,
- w obszarze węzłowym Pojezierza Kaszubskiego (z kilkoma biocentrami) w sieci ekologicznej ECONET-Polska; w hierarchii sieci ekologicznej jest to obszar o randze najwyższej,
- częściowo w – Kaszubskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie, Kartuskim Obszarze Chronionego Krajobrazu i Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; dla KPK obowiązują dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.; w planie ochrony KPK znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- częściowo w pośredniej strefie ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego 0-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r.

W gminie Somonino dominują następujące typy środowiska przyrodniczego:

- wysoczyzna morenowa (falista i pagórkowata strefa marginalna) z roślinnością pól uprawnych z glebami brunatnymi wyługowanymi i glebami płowymi (pseudobielicowe), w podłożu z glinami, piaskami gliniastymi i piaskami na glinie; woda i materia dostarczane są z atmosfery; dominuje spływ wody i jej ograniczone wsiąkanie oraz tranzyt materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,
- równiny sandrowe z roślinnością pól uprawnych z glebami bielicowymi i rdzawymi, w podłożu z piaskami i żwirami; dominuje tu wsiąkanie wody w podłoże oraz występuje umiarkowany tranzyt wody i materii ku terenom niżej położonym; energia słoneczna akumulowana jest głównie w roślinach i w glebie,
- wysoczyzna morenowa (wały moren spiętrzonych, falista i pagórkowata strefa marginalna) ze zbiorowiskami leśnymi, z glebami brunatnymi wyługowanymi i glebami

płowymi (pseudobielicowe), w podłożu z glinami, piaskami gliniastymi i piaskami na glinie; woda i materia dostarczane są z atmosfery; dominuje tu retencja wody i jej parowanie w zależności od usłonecznienia.

Do najważniejszych zasobów środowiska przyrodniczego gminy Somonino należą:

- lasy – zajmują 36% pow. gminy; lasy prywatne zajmują 13% łącznej pow. lasów; lasy ochronne stanowią 15% łącznej pow. lasów; lasy posiadają duże i średnie potencjały – faunistyczny, florystyczny, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz retencji wody; powierzchniowo dominują ubogie lasy bukowe i bukowo-dębowe oraz nasadzenia drzew szpilkowych w wieku powyżej 40 lat,
- zarośla i szuwary – występują w rynnach polodowcowych, w zagłębieniach wytopiskowych, wzdłuż jezior, cieków, na torfowiskach i mokradłach – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- ciągi drzew krzewów, grupy drzew – występujące w rozproszeniu, szczególnie wzdłuż cieków, dróg i linii kolejowej – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- roślinność parków w Borczu i Wyczehowie oraz starych cmentarzy – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- jeziora – Trzebno, Rąty, Połęczyńskie, Piotrowskie, Ostrzyckie (przy granicy gminy) oraz małe jeziora i stawy bez nazwy – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym oraz o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody,
- rzeki – Radunia (z jazem zastawkowym w Ostrzycach z wahaniami piętrzenia 0,5 m i średnim przepływem 1,6 m³/s), Wietcisa, Wierzyca; rzeki mają charakter potoków podgórskich o bardzo dużym i dużym potencjale faunistycznym, szczególnie w zakresie ichtiofauny, występuje tu m.in. głowacz białopłetwy, pstrąg potokowy i ciernik oraz gatunki chronione – strzebla potokowa, strzebla błotna, śliz, różanka i koza; z ssaków występuje tu przede wszystkim wydra,
- pozostałe ciekły – o średnim potencjale faunistycznym,
- strefy źródłiskowe Wierzyca i Wietcisa oraz cieków będących dopływami Raduni; występują w sąsiedztwie działów wodnych – o dużym potencjale retencji wody,
- torfowiska wysokie, przejściowe i niskie z mokradłami oraz glebami torfowymi i mułowo-torfowymi do zachowania – tereny te stanowią ważne korytarze, ciągi i węzły ekologiczne o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody oraz bardzo dużych, dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym,
- 4 biocentra (obecność fauny i flory o znaczeniu europejskim) z licznymi stanowiskami, ostojami i występowaniem chronionych roślin i zwierząt – **Jar Rzeki Raduni** z żyzną i ubogą buczyną, podgórskim łęgiem jesionowym, grądem zboczowym oraz liczne

stanowiska rzadkich gatunków, w tym storczyków, stwierdzono występowanie bociana czarnego i ostoję bielika, **Torfowiska koło Bernardówki** z borem bagiennym i torfowiskiem wysokim, **Jeziora Raduńsko-Ostrzyckie i okolice**, **Torfowiska wysokie koło Somonina**, **Bór koło Borcza**, **Południowy skraj Kaszubskiego Parku Krajobrazowego** (las sosnowe i liczne torfowiska),

- gleby gruntów rolnych w III klasie bonitacyjnej – o dużym potencjale rolniczym; niewielkie tereny około 3 % gruntów rolnych w gminie,
- złoża kopalin udokumentowane – średni potencjał surowcowy – część złoża „Bernardyna”, piaski różnoziarniste ze żwirem, wydana koncesja do 29.09.2016 r. dla firmy „Orion”, działka nr 34/10 w Somoninie (część złoża w Kiełpinie, gm. Kartuszy); pow. całego obszaru i terenu górniczego wynosi odpowiednio 1, 8672 ha i 2,519 ha.

Ochrona przyrody (związana z dużą bioróżnorodnością), krajobrazu naturalnego i środowiska w gminie Somonino dotyczy następujących terenów i obiektów:

- Kaszubski Park Krajobrazowy – 12 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; obowiązują dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.,
- otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego – część gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; w „Planie ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzonego Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- Kartuski Obszar Chronionego Krajobrazu i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni – 20 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń,
- Rezerwat przyrody – „Jar Rzeki Raduni” krajobrazowy (i florystyczny) o pow. 84,2 ha, w tym w gm. Somonino 14,96 ha,

- 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (w granicach KPK); część pow. zespołów znajduje się w gminie, a część w gminach sąsiednich; są to – Rynna Brodnicko-Kartuska, Rynna Dąbrowsko-Ostrzycka, gdzie obowiązują ustalenia „Planu ochrony KPK” i Rozporządzenia Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu ochrony KPK” oraz wyznaczenia w nim zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- Pomniki przyrody, łącznie 9 – 2 głązy, 3 drzewa i 4 grupy drzew,
- Proponowane 88 pomników przyrody – 2 głązy i 86 drzew opisane w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino” (1994),
- 4 projektowane użytki ekologiczne – 2 w „Planie ochrony KPK” – „Jezioro Rąty” i „Jezioro Piotrowskie z przyległymi mokradłami” (częściowo w gm. Somonino) oraz 2 w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino” – „Nowy Dwór” i „Borcz”,
- Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Ramleje” w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Somonino”,
- Projektowane powiększenie Przywidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- Obszary zgłoszone do europejskiej sieci Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony (SOO), wytypowane na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory) – Jeziora Raduńsko - Ostrzyckie, Jar Rzeki Raduni,
- Ostoje wg programu Corine (zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Europy) – Jeziora Raduńsko - Ostrzyckie, Jar Rzeki Raduni, Borcz (ostoja ptaków),
- Korytarze i ciągi ekologiczne do zachowania
- Rynny polodowcowe, doliny rzeczne, zagłębienia wytopiskowe, torfowiska – konieczność ochrony przed zainwestowaniem,
- główne szlaki przemieszczania się zwierząt (przede wszystkim dużych ssaków) – konieczność ochrony przed zainwestowaniem i zabezpieczenie możliwości migracji zwierząt w poprzek dróg utwardzonych,
- Strefy źródłiskowe cieków opisane w rozdz. „Zasoby środowiska przyrodniczego”,
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 111 „Subniecka Gdańska” (miasto i duża część gminy) – wiek utworów wodonośnych to kreda, a średnia głębokość ujęć to 150m; dokumentacja hydrogeologiczna z 1996 r. wykazała, że nie ma konieczności ustanawiania obszaru ochronnego zbiornika,
- Pośrednia strefa ochronna ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego 0-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r.,
- Punkty widokowe – „Jastrzębia Góra” (na granicy z gm. Kartuzy), „Trzebińska Góra” i inne; konieczność ochrony samego punktu widokowego i panoramy na kierunku patrzenia.

Ochrona krajobrazu kulturowego w gminie Somonino dotyczy:

- Obiektów wpisanych do rejestru zabytków
- Zespoły dworsko-parkowe w Borczu i Wyczechowie, kościół w Goręczynie, dom w Ostrzycach, dom i kuźnia w Hopowie,
- Obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków – cmentarzysko kurhanowe z kręgami kamiennymi z okresu wpływów rzymskich w Borczu, grodziska z wczesnego średniowiecza w Borczu, Piotrowie i Rątach, osada z wczesnego średniowiecza w Piotrowie, cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu w Wyczechowie,
- Wsi o wysokich wartościach kulturowych i krajobrazowych – Piotrowo (w KPK), Goręczyno, Hopowo,
- Stref ochrony konserwatorskiej, ekspozycji i ochrony krajobrazu oraz ochrony i obserwacji archeologicznej, które należy wyznaczyć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; ustalenia w nich zawarte należy uwzględnić przy działaniach realizacyjnych,
- Trasy z ciągami widokowymi – droga kaszubska Brodnica Dolna – Ostrzyce – Wieżyca oraz odcinek Egiertowo – Rybaki,
- Projektowanego Parku Kulturowego Kartusko-Mirachowskiego.

II.2. SFERA SPOŁECZNA

Według danych GUS na koniec 2010 roku gminę Somonino zamieszkiwało w sumie 9 725 mieszkańców, z czego 51% stanowili mężczyźni, przez co wskaźnik feminizacji na terenie gminy sięgnął poziomu 97 K/100 M i był niższy od notowanego w skali całego powiatu kartuskiego (100 K/100 M). Gęstość zaludnienia w gminie sięgnęła w tym roku poziomu 86 mieszkańców/km² powierzchni co było także wielkością niższą od notowanej w skali całego powiatu (100 mieszkańców/km²).

Ogólne tendencje w zakresie rozwoju sfery społecznej w gminie są zbliżone z notowanymi w skali powiatu. Charakterystyczny dla obszaru gminy jest wyższy niż w powiecie przyrost naturalny na poziomie 9,80‰ (9,20‰ dla powiatu) oraz wyższy poziom liczby zawieranych małżeństw – 8,50‰ w skali roku (przy 6,90‰ dla powiatu).

Nieznacznie gorzej niż ma to miejsce w skali powiatu – przedstawiała się natomiast w gminie sytuacja w zakresie salda migracji, które w 2010 roku było relatywnie niższe - na poziomie 5,96‰ przy bardzo wysokiej wartości notowanej w tym czasie dla całego powiatu (8,61‰). Należy jednak w tym zakresie podkreślić, że poziom salda migracji w gminie należy relatywnie do wysokich, przede wszystkim na tle innych gmin wiejskich województwa.

Relatywnie korzystnie przedstawia się także sytuacja w przypadku struktury wieku mieszkańców gminy gdzie notowany jest wysoki udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym –

27,7% i niższy niż np. w skali powiatu udział grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – 10,6% mieszkańców gminy. Relatywnie mniej korzystnie niż ma to miejsce w skali powiatu przedstawia się natomiast wskaźnik obciążenia demograficznego, według którego na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminie przypada 62,6 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Szczegółowe dane demograficzne dotyczące gminy i jej sytuacji na tle powiatu przedstawia tabela nr 1.

Tab 1. Charakterystyka demograficzna gminy Somonino na tle powiatu kartuskiego w 2010 roku.

Obszar	Liczba ludności	Ludność na 1 km2	Kobiety na 100 mężczyzn	Małżeństwa na 1000 ludności	Przyrost naturalny na 1000 ludności	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Saldo migracji	Ludność w wieku przed.	Ludność w wieku prod.	Ludność w wieku poprod.
Gmina Somonino	9 725	87	97,00	6,90	9,2	62,2	5,96	27,7	61,7	10,6
Powiat kartuski	118 087	105	100,00	8,50	9,8	60,4	8,61	26,2	62,3	11,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

II.3. SFERA GOSPODARCZA.

Główną dziedziną gospodarki w gminie Somonino pozostaje rolnictwo. Tworzy je 770 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 9,5 ha z czego 580 gospodarstw to gospodarstwa większe niż 1 ha. Rolnictwo koncentruje się zarówno na produkcji zwierzęcej jak i roślinnej. Produkcja roślinna obejmuje uprawę zbóż oraz roślin okopowych i pastewnych. Produkcja zwierzęca – hodowlą bydła i trzody chlewnej, owiec oraz drobiu.

Drugą dziedziną gospodarki w Somoninie jest stale rozwijająca się turystyka. Według danych Urzędu Gminy funkcjonuje tu 10 sezonowych i 4 całoroczne ośrodki wypoczynkowe. Ponadto są także kwatery letniskowe i agroturystyczne. Jest strzeżone gminne kąpielisko. Łączna liczba miejsc noclegowych w Gminie sięga 1 100 miejsc, w tym:

- w pensjonatach - 258,
- kwaterach agroturystycznych - 105,
- kwaterach prywatnych - 75,
- na polach biwakowych 560.

Niewielki udział w gospodarce gminy ma także rzemiosło. Dobrze rozwinięta jest sieć handlowa, gorzej – usługowa. Brak np. usług szewskich, krawieckich. Większość mieszkańców gminy utrzymuje się z rolnictwa, część z turystyki, część utrzymuje się z pracy w drobnych zakładach rzemieślniczych, część zatrudniona jest w przemyśle drzewnym.

Według danych GUS w 2010 roku w gminie były zanotowane w sumie 658 podmiotów gospodarczych co dawało wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości na poziomie 67,66 podmiotów/1000 mieszkańców. Była to jednocześnie wielkość niższa od notowanej na terenie całego powiatu - gdzie wyniosła 90,44 podmiotów zarejestrowanych/1000 mieszkańców.

Wśród podmiotów zarejestrowanych w gminie 95% to firmy sektora prywatnego wśród których dominują przedsiębiorstwa działające jako osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (81,50% wszystkich podmiotów).

Tab 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon wg sektorów własnościowych w 2010 roku.

Wyszczególnienie	J. m.	Gmina Somonino		Powiat Kartuski	
		Liczba	%	Liczba	%
Ogółem	jed.gosp.	658	100,00	10 680	100,00
Sektor publiczny					
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	26	3,95	293	2,74
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	22	3,34	233	2,18
Przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.				
Spółki handlowe	jed.gosp.	1	0,15	7	0,06
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.				
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	jed.gosp.	1	0,15	2	0,02
Sektor prywatny					

Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	632	96,05	10 387	97,25
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	543	81,15	8 759	82,01
Spółki handlowe	jed.gosp.	31	4,71	627	5,87
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	8	1,22	103	0,96
Spółdzielnie	jed.gosp.	2	0,30	30	0,28
Fundacje	jed.gosp.	1	0,15	16	0,15
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	19	2,88	234	2,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednym z przejawów relatywnie niższego poziomu rozwoju przedsiębiorczości w gminie jest problem wysokiej stopy bezrobocia na tym terenie w tym bezrobocia ukrytego – mającego szczególnie duże znaczenie w gminach rolniczych o rozdrobnionej strukturze agrarnej. Według danych GUS na koniec 2010 roku w gminie było oficjalnie zarejestrowanych 472 bezrobotnych czyli 7,9 % mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym. Była to wartość relatywnie wyższa od notowanej w skali powiatu gdzie wielkość tego wskaźnika wahała się w granicach 6,2 %. W strukturze bezrobotnych widoczny jest także znaczny udział kobiet które stanowią w gminie 53,60 % wszystkich bezrobotnych – przy 53,64 % w skali całego powiatu. Jednocześnie jak zaznaczono powyżej znaczącym problemem w gminie jest także kwestia bezrobocia ukrytego – niwelowana jednak w okresie sezonu turystycznego prowadzeniem przez część mieszkańców działalności związanej z obsługą ruchu turystycznego w regionie.

Jednocześnie należy wskazać, że cały region powiatu kartuskiego należy do obszarów o relatywnie niższej stopie bezrobocia w porównaniu z ogółem województwa. Według danych GUS na koniec sierpnia 2009 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w skali powiatu sięgnęła poziomu 8,7 % przy 10,2 % w skali całego województwa.

Bardzo ważnym elementem gospodarki na terenie gminy, którego znaczenie jednocześnie rośnie z roku na rok jest rozwój branży turystycznej. Gmina Somonino położona na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi, charakteryzując się urozmaiconą rzeźbą terenu i czystością środowiska przyrodniczego oraz licznymi walorami środowiska kulturowego jest bardzo atrakcyjnym miejscem dla rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Największą popularnością wśród turystów na terenie gminy cieszy się letniskowa wieś Ostrzyce, położona wśród lasów, nad jeziorem, po którego obydwu stronach, znajdują się punkty widokowe: Jastrzębia Góra, Trzebińska Góra, w pobliżu rezerwatu przyrody. Ważnym atutem gminy jest także dobre zagospodarowanie jej walorów w infrastrukturę turystyczną oraz bogaty kalendarz atrakcji turystycznych. Turystów przyciągają liczne pensjonaty, hotele, ośrodki, gospodarstwa agroturystyczne, jak również kąpieliska, wypożyczalnie sprzętu wodnego, korty tenisowe oraz ośrodki jazdy konnej. Obecnie na terenie gminy organizowanych jest corocznie około 23 cyklicznych imprez o charakterze turystycznym i kulturalnym. Jednocześnie na terenie gminy znajduje się obecnie: 11 gospodarstw agroturystycznych, 10 ośrodków wypoczynkowych, 9 kwater prywatnych, 1 pole namiotowe, 5 ośrodków oferujących domki letniskowe, 2 kąpieliska

gminne, 4 wypożyczalnie rowerów, 10 obiektów gastronomicznych. Tym samym gmina Somonino stanowi jeden z najatrakcyjniejszych obszarów Szwajcarii Kaszubskiej dla turystów.

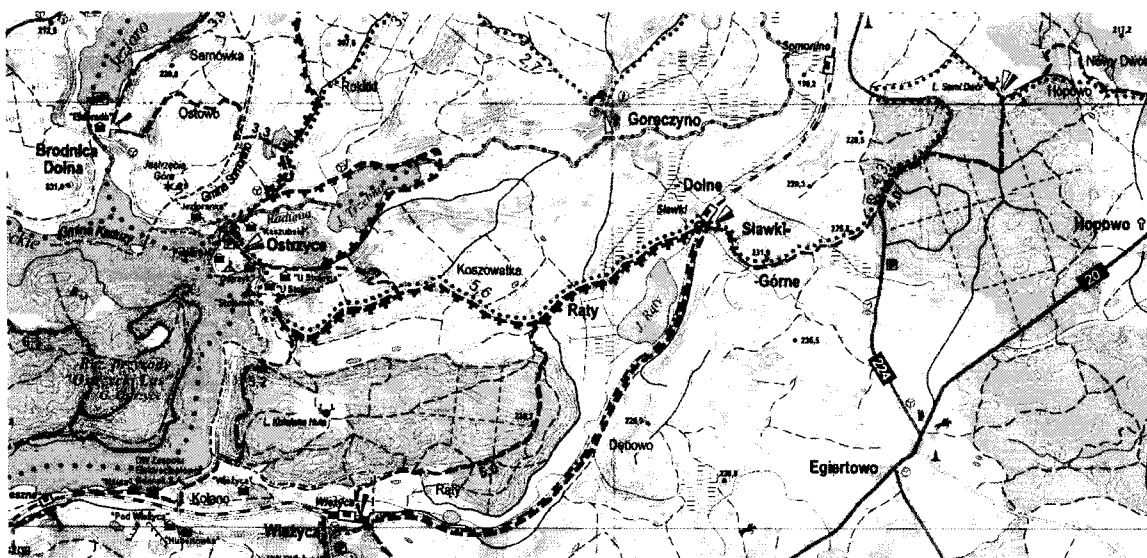
III. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI RĄTY

III.1 POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI I PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

Miejscowość Rąty położona jest w centralnej części gminy Somonino, na terenie powiatu kartuskiego w centralnej części województwa pomorskiego. Jako jedna z 16 wsi na terenie gminy jest wsią sołecką – siedzibą sołectwa Rąty. Główną cechą charakterystyczną wyznaczającą położenie miejscowości w regionie jest położenie na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego (na jego wschodnim skraju) nad Jeziorem Rąty. Jednocześnie widoczne jest mało dogodne położenie komunikacyjne związane z usytuowaniem miejscowości na uboczu głównych tras komunikacyjnych gminy i regionu. Położenie to od lat decyduje i determinuje kierunki rozwoju samej miejscowości.

Pod względem fizycznogeograficznym Rąty położone są w najbardziej urozmaiconym pod względem ukształtowania terenu oraz wysokości nad poziomem morza obszarze Pojezierza Wschodniopomorskiego tzn. na Pojezierzu Kaszubskim. W tym zakresie analizowana miejscowość położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie otuliny Kaszubskiego Parku Krajobrazowego a tym samym w bezpośrednim sąsiedztwie samego Parku.

Pod względem hydrograficznym Rąty leżą w całości w dorzeczu rzeki Raduni stanowiącej dopływ Motławy i będącej największą rzeką gminy Somonino.

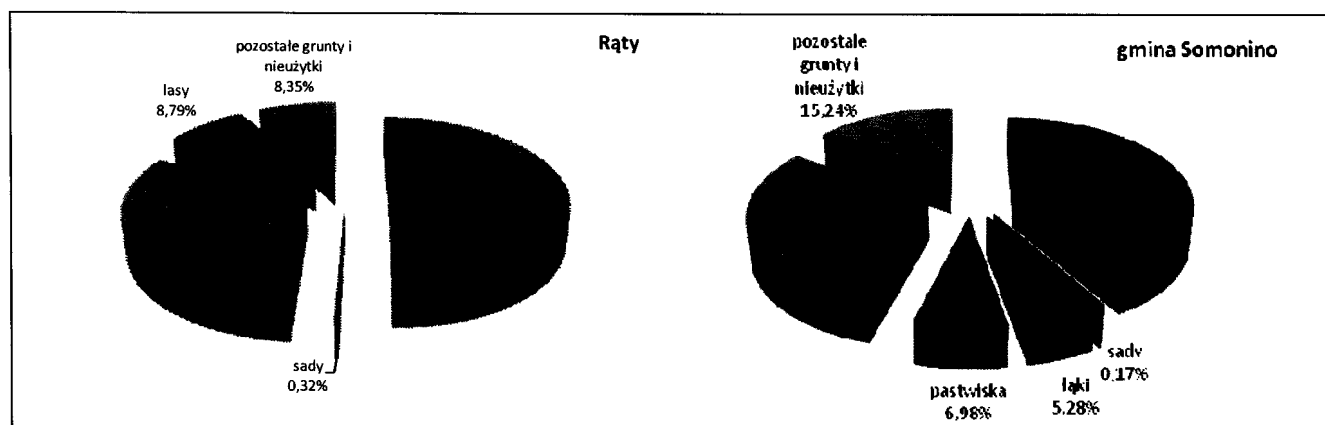

Rys 2. Położenie wsi Rąty w regionie.

Źródło: Szwajcaria Kaszubska – mapa turystyczno - krajoznawcza, Wydawnictwo Kartograficzne Eko-Kapio, Gdańsk, 2007 r.

III.2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ

Całkowita powierzchnia miejscowości Rąty wynosi obecnie 621,32 ha co stanowi 5,53 % powierzchni całej gminy Somonino. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości wskazuje na jej typowo rolniczy charakter – w powierzchni całkowitej gruntów w Rątach zdecydowanie dominują grunty orne które stanowią ponad 50 % całkowitej powierzchni miejscowości. Jednocześnie zwraca uwagę bardzo niski udział lasów - zwłaszcza na tle położonych w sąsiedztwie znacznych powierzchni leśnych - ich udział w powierzchni Rątów jest niewielki i wynosi zaledwie 8,79 % gruntów. Podobna sytuacja dotyczy powierzchni zajmowanej przez łąki czy pastwiska, która w każdym przypadku jest znacznie wyższa niż ma to miejsce w skali całego powiatu czy gminy (łąki i pastwiska zajmują w sołectwie 32,10 % jego powierzchni). Porównanie struktury użytkowania gruntów w Rątach na tle całej gminy wskazuje na znaczne różnice w tym aspekcie widoczne przede wszystkim po stronie dużo wyższego w przypadku Rątów udziału gruntów ornych (średnia dla gminy na poziomie 41,71 %), wyższego udziału łąk i pastwisk (na terenie gminy średnia wynosi 12,26 %) oraz znacznie niższego niż na tle całej gminy udziału lasów. Taka struktura użytkowania świadczy przede wszystkim o znacznym słabym zachowaniu posiadanych walorów środowiska naturalnego i intensywnie rozwiniętym poziomie gospodarki rolnej.

Rys 3. Struktura użytkowania gruntów w Rątach na tle całej gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Somonino.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące struktury użytkowania gruntów w Rątach wg. grup użytków.

Tab 4. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości Rątach w ha w 2012 roku.

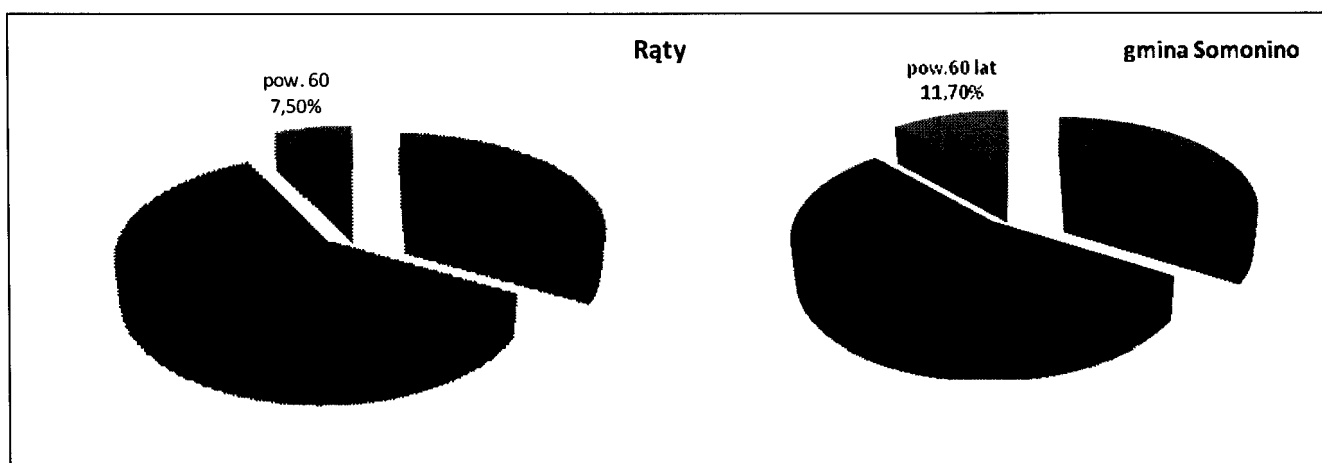
Rodzaj	Powierzchnia fizyczna [ha] w Rątach
Grunty orne	142,369
Grunty pod stawami	1,92
Grunty rolne zabudowane (łąki i pastwiska)	1,0588
Grunty rolne zabudowane (użytki rolne)	8,3362
Grunty zadrzewione i zakrzewione (łąki i pastwiska)	0,5397
Grunty zadrzewione i zakrzewione (użytki rolne)	0,854
Rowy, nieużytki i inne	13,3154
Sady	0,9

Użytki zielone	90,5803
Razem:	259,8734

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Somonino.

Całkowita liczba mieszkańców wsi Rąty wynosi obecnie 573 osoby co stanowi 5,90 % mieszkańców całej gminy Somonino. Wśród tej liczby 284 osób stanowią kobiety a 289 mężczyźni co wskazuje, że wskaźnik feminizacji wynosi w Rątach 98 K/100 M i wyraża nieznaczną dysproporcję liczby kobiet i mężczyzn – dane te są porównywalne ze średnią wartością dla całej gminy która sięga w tym zakresie poziomu 96 K/100 M. Gęstość zaludnienia w Rątach wynosi na podstawie tych danych 92 osoby/km² i jest wyższa niż średnia dla całej gminy (84 osoby/km²).

Struktura wieku mieszkańców Rątów wskazuje, że populacja miejscowości jest odmienna od średniej liczonej dla całej gminy Somonino. Dotyczy to wszystkich analizowanych grup wiekowych – w zakresie wieku przedprodukcyjnego widocznym jest niższy udział społeczności lokalnej na terenie analizowanej miejscowości, niż ma to miejsce w skali całej gminy; przeciwnie wygląda sytuacja w przypadku ludności w wieku produkcyjnym, gdzie w Rątach jej udział w całkowitej liczbie mieszkańców wyniósł 59,16 % i był znacznie wyższy niż średnia dla całej gminy (54,42 %).

Rys 4. Struktura wieku ludności Rąty na tle gminy Somonino w 2012 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Urzędu Gminy w Somoninie.

Rozwój sfery społecznej w Rątach jest bardzo ubogi – mieszkańcy sołectwa korzystają z infrastruktury społecznej zlokalizowanej w pobliskim Egiertowie oraz gminnej miejscowości Somonino.

III.3 HISTORIA

Wieś Rąty stanowi dawna osada chłopska i folwark. Dawne nazwy wsi to: Ronty, Ronci (1241), Tranthe (1291), niem. Ronti. Najstarsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1241 r. kiedy to książę Sambor II nadał Rąty wraz z 18-toma innymi wsiami biskupowi kujawskiemu Michałowi. Od 1311 r. wieś należała z okolicznymi ziemiami do wójtostwa tczewskiego. Później był tu folwark należący do Czapielska. Wg wizytacji Szaniawskiego z 1710 r. Rąty winny dawać mesznego 8 korcy żyta i tyleż owsa, ale płaciły tylko połowę. Obecna osada w powiecie kartuskim powstała z parcelacji folwarku w 1800 r. W tym czasie stacja pocztowa znajdowała się w Hopach, parafia katolicka w Goręczynie, parafia ewangelicka w Szymbarku. Wieś obejmowała 285 ha gruntów w tym 176 ornych i 32 łąk. Znajdowało się tu 9 gospodarstw gburskich oraz 2 gospodarstwa zagrodnicze. Szkoła ewangelicka w 1858 r. miała nauczyciela i 65 dzieci. W 1869 r. wieś liczyła 222 mieszkańców (44 katolików i 158 ewangelików) w 21 domostwach. W 1885 r. domów było 23 zaś mieszkańców 143 (43 katolików, 97 ewangelików i 3 innych wyznań).

III.4 PRZESTRZENNA STRUKTURA MIEJSCOWOŚCI

Pierwotny układ przestrzenny wsi jest zniekształcony i nieczytelny – znaczną wartość stanowi natomiast późniejsza zabudowa zagrodowa rozproszona związana z rozłogiem pól. Na strukturę przestrzenną wsi składają się zagrody o różnej wielkości, kształcie i formie architektonicznej; obok tradycyjnej formy budynku mieszkalnego z dachem wysokim dwuspadowym (w tym jeden szkieletowy z poł. XIX w.), występuje budynek z dachem półpłaskim na wysokiej ścianie kolankowej; na skraju wsi cmentarz poewangelicki.

Obecnie brak jest na terenie wsi obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Oprócz wymienionych powyżej we wsi zachowały się liczne budynki o tradycyjnej formie lecz nowsze z II i III ćwierci XX w.; zagrożeniem dla ich utrzymania jest postępująca dekapitalizacja zabudowy tradycyjnej, wprowadzanie form nowej architektury odbiegających od tradycji budownictwa regionu, pojawienie się presji inwestorskiej i postępująca zabudowa przestrzeni pomiędzy Rątami a Goręczynie.

Wieś należy do szczególnie dobrze rozpoznanych obszarów występowania stanowisk archeologicznych. Przyczyniły się do tego badania ratownicze i prace wykopaliskowe prowadzone przez pracowników Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Pierwsze informacje o znaleziskach archeologicznych pochodzą z końca XIX wieku. Odkryto wtedy kurhan z grobami szkieletowymi, datowany na okres wczesnego średniowiecza. W latach 1984 – 1996 przeprowadzono badania wykopaliskowe cmentarzyska grobów skrzynkowych. Odkryto kilkadziesiąt obiektów archeologicznych, w tym:

- groby ciałopalne,
- paleniska,
- jamy

Z cmentarzyska pozyskano bogatą kolekcję glinianych popielnic i naczyń. Z powierzchni 42 stanowisk odkrytych we wsi pochodzą liczne materiały: fragmenty naczyń, gliniane przęsliki. Stanowiska koncentrowały się w okolicy Jeziora Rąty i dopływami rzeki Wierzycy.

Podsumowując należy wskazać, że obszar, w skład którego wchodzi wsie: Sławki i Rąty charakteryzujący się rozproszeniem zabudowy, różnorodnością jakościową gruntów ornych, znaczną powierzchnią terenów leśnych (Rąty), częściowo stanowiący obszar prawnie chroniony (Kaszubski Park Krajobrazowy wraz z otuliną, Kaszubski Obszar Chronionego Krajobrazu i Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni).

IV. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI RĄTY.

IV.1. ZASOBY PRZYRODNICZE

Z uwagi na położenie Rątów w terenie o małej lesistości a jednocześnie z dala od głównych szlaków komunikacyjnych oraz biorąc pod uwagę fakt, że gospodarka wsi oparta jest przede wszystkim o rozwinięte rolnictwo, należy wskazać na relatywnie ubogie walory typowo przyrodnicze wsi, które przez wieki intensywnego użytkowania antropogenicznego uległy znacznemu przekształceniu. Do głównych walorów naturalnych wsi w tym zakresie należy zaliczyć położenie na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego oraz sąsiedztwo Jeziora Rąty.

Najważniejszym walorem naturalnym wynikającym z położenia Rątów jest jego usytuowanie na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Park ten jest największym powierzchniowo obszarem chronionym w gminie Somonino zajmując około 10% jej terenu. Kaszubski Park Krajobrazowy został utworzony w 1983r. Park obejmuje swoimi granicami centralny obszar etnicznej Kaszubszczyzny, określony jako wyróżniający się geograficznie region zwany Pojezierzem Kaszubskim. Powierzchnia Parku wynosi 33 202 ha, powierzchnia otuliny 32 494 ha. Lasy w parku zajmują ok. 34%, użytki rolne ok. 50%, a wody powierzchniowe ponad 10%. Park charakteryzuje bardzo urozmaicona rzeźba terenu. Występują tu wysoczyzny morenowe i wysokie wzgórza czołowomorenowe, rynny jeziorne, doliny rzeczne i fragmenty równin sandrowych. Największe zgrupowanie stanowią Wzgórza Szymbarskie o średnich wysokościach powyżej 260 m n.p.m., z najwyższym wzniesieniem w Polsce północnej - Wieżycą (328,6 m n.p.m.). Cechą charakterystyczną Parku są liczne zagłębienia terenu, których większość powstała po ustąpieniu lądolodu na skutek wytapiania się martwego lodu. Często wypełniane są jeziorami zwanymi wytopiskowymi, a niektóre zajęte przez torfowiska. Silnie rozbudowana jest sieć hydrograficzna ze źródłkowymi odcinkami Raduni, Łeby i Bukowiny oraz licznymi jeziorami o skomplikowanej linii brzegowej i znacznej głębokości. Znajdują się tu płaty bardzo wartościowej roślinności leśnej i nie leśnej (łąki, torfowiska). Na obszarach leśnych dominują buczyny kwaśne i lasy bukowo - dębowe, natomiast w części południowej bór mieszany.

Ważnym walorem w tym zakresie jest Jezioro Rąty – jezioro położone na południowy zachód od Somonina, na obrzeżach wsi Rąty. Powierzchnia całkowita jeziora wynosi 23 ha. Jezioro Rąty leży na wschodnim skraju Wzgórz Szymbarskich i jest pozostałością większego zbiornika wodnego z okresu ostatniego zlodowacenia. Wzdłuż wschodniej linii brzegowej jeziora przebiega linia kolejowa Maksymilianowo-Kościierzyna-Gdynia. Na zachód od jeziora znajduje się Jezioro Ostrzyckie.

Jednocześnie w bezpośrednim sąsiedztwie Rątów przepływa rzeka Radunia stanowiąca główny ciek downy gminy Somonino oraz inne pomniejsze cieki wodne. Rzeka Radunia stanowi lewy dopływ Motławy i posiada całkowitą długość 103,2 km, powierzchnię dorzecza 837 km² i średni spadek 1,6% (na odcinku przełomu – 3,7%). Rzeka bierze swój początek na południe od Jeziora Stężyckiego, w centralnej części Pojezierza Kaszubskiego i dzieli się wyraźnie na 2 części. W

okolicach Hopowa przepływa jej 1 część stanowiąca zespół jezior, tworzących w jej górnym biegu tzw. Kółko Raduńskie, w którego skład wchodzi jeziora: Stężyckie, Raduńskie, Kłodno, Małe i Wielkie Brodno oraz Ostrzyckie, połączone krótkimi odcinkami rzeki, a także Lubowisko, Dąbrowskie i Patulskie, połączone prawym dopływem wpadającym do Jeziora Ostrzyckiego. Poniżej Jeziora Ostrzyckiego Radunia przepływa przez ostatnie na trasie Jezioro Trzebno. Drugą część stanowi bezjeziorowy środkowy i dolny bieg. W wodach rzeki spotyka się ryby charakterystyczne dla rzek górskich: pstrągi i lipienie. W latach 1910-1937 zbudowano na Raduni osiem elektrowni wodnych o łącznej mocy 14 MW. Zarówno jeziora Kółka Raduńskiego (przez które przepływa) jak i sama rzeka doskonale nadaje się do uprawiania turystyki kajakowej. Pomiędzy miejscowością Kiełpino a elektrownią Rutki rzeka płynie w malowniczym Przełomie Babidolskim, gdzie utworzono rezerwat Jar Rzeki Raduni.

IV.2 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Obecnie na terenie wsi brak jest obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Stan zachowania i zagrożenia posiadanego lokalnego dziedzictwa kulturowego należy uznać na średni. We wsi zachowały się liczne budynki o tradycyjnej formie lecz nowsze z II i III ćwierci XX w.; zagrożeniem jest w ich przypadku postępująca dekapitalizacja zabudowy tradycyjnej, wprowadzanie form nowej architektury odbiegających od tradycji budownictwa regionu, pojawienie się presji inwestorskiej i postępująca zabudowa przestrzeni pomiędzy Rątam i Goręczynem; cmentarz zdewastowany zarośnięty.

Wieś należy do szczególnie dobrze rozpoznanych obszarów występowania stanowisk archeologicznych. Przyczyniły się do tego badania ratownicze i prace wykopaliskowe prowadzone przez pracowników Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Pierwsze informacje o znaleziskach archeologicznych pochodzą z końca XIX wieku. Odkryto wtedy kurhan z grobami szkieletowymi, datowany na okres wczesnego średniowiecza. W latach 1984 – 1996 przeprowadzono badania wykopaliskowe cmentarzyska grobów skrzynkowych. Odkryto kilkadziesiąt obiektów archeologicznych, w tym:

- groby ciałopalne,
- paleniska,
- jamy

Z cmentarzyska pozyskano bogatą kolekcję glinianych popielnic i naczyń. Z powierzchni 42 stanowisk odkrytych we wsi pochodzą liczne materiały: fragmenty naczyń, gliniane przęsłiki. Stanowiska koncentrowały się w okolicy Jeziora Rąty i dopływami rzeki Wierzycy.

IV.3 OBIEKTY I TERENY

Na terenie Ratów występuje obecnie niedostatek obiektów i terenów o charakterze kulturalnym i turystycznym np. szlaków turystycznych itp. Jedyną tego typu infrastrukturą jest Szlak Wzgórz Szymbarskich - pieszy szlak Wzgórz Szymbarskich, oznaczony jest kolorem czarnym. Jest to jeden z najdłuższych szlaków regionu gdańskiego i jednocześnie jeden z tych, które wychodząc z Trójmiasta doprowadzają w centralną część wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego. Długość całego szlaku to 120,3 km. Zaczyna się w Sopocie, poprowadzony jest m.in. przez takie miejscowości jak: Sławki, Rąty, szczyt Wieżyca, Szymbark, Potuły, Gołubie Zgorzałe, Łączyno, Mojusz i kończy się w Sierakowicach. Szlak dociera przede wszystkim do Wzgórz Szymbarskich, które ze swą kulminacją - Wieżycą są nie tylko najwyżej położonym miejscem na Pojezierzu Kaszubskim ale na całym Niżu Środkowoeuropejskim. Następnie szlak przecina krąg Jezior Raduńskich przechodząc na ich drugi brzeg Kaszubską Bramą i zmierza w Lasy Mirachowskie. Zwiedza ich mniej znaną, południową część kryjącą rezerваты: Kurze Grzędy i Jezioro Turzycowe a na koniec doprowadza do Sierakowic, dużej i zasobnej wsi gminnej.

IV.4. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW.

Lokalizacja i charakter obszarów które mogą stanowić potencjalne tereny mające szczególne znaczenie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców w Rątach jest dość silnie determinowana przez obecny układ przestrzenny wsi i jego główne dominanty w tym układ dróg gminnych. W chwili obecnej układ przestrzenny miejscowości ma w znacznej mierze ukształtowany przez jej bogatą przeszłość historyczną. Stąd układ pierwotny przestrzennej zabudowy zwartej to układ wsi wielodrożny w którym zabudowa koncentruje się wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych, co jednocześnie determinowało i wpływa także obecnie na ukształtowanie się centrum społecznego wsi. Tym samym układ przestrzenny wsi należy obecnie uznać za dość dobrze zachowany. W chwili obecnej obszarami i obiektami pełniącymi rolę centrów zaspokajających potrzeby mieszkańców wsi są przede wszystkim tereny położone wzdłuż drogi gminnej biegnącej przez Centrum wsi które mogą potencjalnie pełnić rolę centrum życia społecznego i kulturalnego. Tym samym teren ten należy uznać obecnie za obszar mający szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców wsi.

Rys. Układ przestrzenny wsi Rąty.

Źródło: Google Earth

Tereny te wymagają jednocześnie - w celu lepszego spełniania swojej roli - poniesienia nakładów inwestycyjnych na ich zagospodarowanie i wyposażenie w niezbędną, ogólnodostępną infrastrukturę społeczną i rekreacyjną w tym np. place zabaw, boiska, itp. Jest to o tyle ważne, że obecnie w Rątach brak jest nawet podstawowej infrastruktury społecznej.

IV.4 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Obecnie na terenie miejscowości Rąty brak jest funkcjonujących ogólnie dostępnych elementów infrastruktury społecznej. Obecnie bowiem, mieszkańcy wsi zmuszeni są korzystać z obiektów infrastruktury społecznej zlokalizowanych w sąsiednich miejscowościach w tym przede wszystkim w gminnej miejscowości Somonino. Do obiektów tych należą przede wszystkim:

- Szkoła Podstawowa im. kardynała Stefana Wyszyńskiego w Somoninie,
- Gimnazjum Publiczne im. Jana Pawła II w Somoninie,
- Niepubliczne przedszkole „Chatka Puchatka”,
- Gminny Ośrodek Kultury w Somoninie ,
- Kościół pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego i NMP Królowej Polski w Somoninie ,
- Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Somoninie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Somoninie,
- Punkt Informacji Turystycznej w GOK Somonino,.

IV.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

IV.5.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Na terenie wsi Rąty funkcjonuje ujęcie wody oraz wodociągów grupowych – sieciowy wodociąg zaopatrujący ludność w wodę. W chwili obecnej do sieci wodociągowej w Rątach przyłączonych jest 99 % mieszkańców miejscowości a na sieć składa się 13,4 km sieci wodociągowej. Woda do wsi dostarczana jest z ujęcia wody w Rybakach. Ujęcie to zaopatruje miejscowości: Rybaki, Połączyno i Rąty i wyposażone jest w jedną studnię głębinową rozprowadzającą wodę za pomocą sieci PVC. Aktualna produkcja wody w ujęciu wynosi średnio 56 m³/d a woda z ujęcia uzdatniania jest poprzez odżelaznianie. Zatwierdzone zasoby wody pitnej w ujęciu wody wynoszą 1-23 m³/d.

IV.5.2. ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

System odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na terenie gminy Somonino oparty jest o działanie gminnej oczyszczalni ścieków w Sławkach wybudowanej w 1993 roku o przepustowości 906 m³/dobę. Obecnie wieś Rąty przyłącza jest do sieci kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do gminnej oczyszczalni ścieków w Sławkach. Poziom skanalizowania wsi wynosi obecnie 97 % a długość sieci kanalizacyjnej 5,6 km. Pozostała część mieszkańców wsi unieszkodliwia ścieki poprzez ich składowanie w przydomowych zbiornikach bezodpływowych i okresowe wywożenie do gminnej oczyszczalni ścieków.

Na obszarze gminy a tym samym miejscowości Rąty nie funkcjonują zorganizowane systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków opadowych. Wody deszczowe odprowadzane są powierzchniowo, a istniejące gdzieś fragmentaryczne odcinki kanałów deszczowych odwadniają niewielkie powierzchnie terenów utwardzonych.

W zakresie zagospodarowania odpadów miejscowość Rąty korzysta z gminnego systemu zagospodarowania odpadów komunalnych składającego nieczystości na terenie gminnego wysypiska odpadów stałych usytuowanego we wsi Kaplica. Całkowita powierzchnia wysypiska wynosi 8 063 m², użytkowa zaś 7 568 m². Wysypisko wykonano zgodnie z dokumentacją projektowo-techniczną, pozytywnie zaopiniowaną przez Państwowe Służby Ochrony Środowiska.

IV.5.3. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Na terenie Gminy Somonino a tym samym na terenie miejscowości Rąty nie ma zorganizowanego systemu zaopatrywania w ciepło. Źródła ciepła stanowią lokalne i indywidualne kotłownie. Kotłownie lokalne opalane są z reguły węglem lub olejem opałowym. Kotłownie indywidualne w budownictwie mieszkaniowym i zagrodowym opalane są w ok. 40-50 % drewnem i odpadami z drewna.

IV.5.4. ZAOPATRZENIE W GAZ

Na obszarze całej gminy Somonino nie ma urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w gaz. Występujące w tym zakresie potrzeby zaspokajane są poprzez wykorzystanie butlowego gazu płynnego. Planowane jest jednak w tym zakresie podłączenie gminy do sieci gazowej w miejscowości Kiełpino – gmina Kartuzy. Występujące w tym zakresie potrzeby zaspokajane są przez sprawnie działający system dystrybucji butlowego gazu płynnego.

IV.5.5. UKŁAD KOMUNIKACYJNY.

Gmina Somonino położona w środkowej części województwa pomorskiego jest dobrze skomunikowana poprzez sieć dróg krajowych i wojewódzkich oraz trasę kolejową. Na kierunku wschód – zachód przebiega droga krajowa nr 20, przecinając gminę na dwie prawie równe części. Natomiast na kierunku północ – południe również przez środek gminy przebiega droga wojewódzka nr 224. Droga krajowa nr 20 to jedna z tras o podstawowym znaczeniu dla województwa łącząca Miastko przez Bytów, Kościerzynę, Żukowo z Aglomeracją Gdańską. Droga wojewódzka nr 224 ma mniejsze znaczenie, jest jednak istotnym powiązaniem w skali wewnątrz województwa, zwłaszcza w sezonie letnim jako obsługująca ruch turystyczny.

Drogi gminne są gruntowe lub utwardzone tłuczniem. Ogólnie stan dróg w gminie należy uznać za niezadowalający. W stanie istniejącym droga krajowa nr 20 pełni funkcję drogi głównej, droga wojewódzka nr 224 oraz drogi powiatowe to drogi zbiorcze, pozostałe drogi pełnią funkcję dróg lokalnych.

Na tym tle należy wskazać, że miejscowość Rąty posiada mało dogodne położenie i niewielkie znaczenie komunikacyjne w skali zarówno lokalnej jak i ponadlokalnej gdzie przez jej teren przebiegają jedynie drogi gminne. Obecnie na te terne wsi istnieje 12 km dróg publicznych z czego wszystkie stanowią drogi gminne. Znaczne braki występują w tym przypadku jednak po stronie jakości istniejących dróg.

W odniesieniu do przedstawionej sytuacji, Rąty posiadają także słabe połączenie publiczną komunikacją autobusową z regionem a mieszkańcy wsi chcąc skorzystać z zorganizowanego transportu autobusowego muszą udać się do sąsiednich miejscowości Ostrzyce, Egiertowo lub Somonino.

Uzupełnieniem transportu drogowego jest w gminie Somonino transport kolejowy związany z linią kolejową Gdynia – Somonino – Kościerzyna. Mieszkańcy Rątów w ten sposób dostęp do tego środka transportu poprzez dworzec zlokalizowany w gminnej miejscowości Somonino. Obecnie kursuje tą trasą 8 połączeń osobowych.

W tym kontekście ocena stanu komunikacji w Rątach jak i całej gminie Somonino nie jest jednoznaczna. O ile powiązania miejscowości w skali regionu można uznać zadowalające (droga krajowa, wojewódzka, powiatowa), o tyle powiązania wewnątrz gminy nie zapewniają komfortu

obsługi. Istnieje co prawda gęsta sieć dróg, jednak ich parametry i nawierzchnia będą, w przypadku braku ich poprawy, istotną barierą dla rozwoju gminy ze względu na niemożliwość dojazdu szczególnie w złych warunkach klimatycznych. Będą one także uniemożliwiać rozwój komunikacji zbiorowej.

IV.6 GOSPODARKA I ROLNICTWO (ZAKŁADY PRACY, GOSPODARSTWA ROLNE, WARSZTATY RZEMIEŚLNICZE)

Gospodarka miejscowości Rąatów podobnie jak całej gminy Somonino oparta jest obecnie wciąż w znacznej mierze o rozwój rolnictwa oraz powoli i systematycznie rozwijaną funkcję rekreacyjną i turystyczną.

W przypadku rozwoju rolnictwa o jego kierunkach w Rąatach podobnie jak w całej gminie decydują przede wszystkim słabe gleby i stosunkowo duże rozproszenie areałów, nie stwarzające szans dla uzyskania niezbędnej rentowności gospodarstw, szczególnie w aktualnym systemie gospodarki rynkowej. W zakresie jakości gleb w miejscowości brak jest zupełnie gruntów klasy I, II i III. Zdecydowanie dominują natomiast tutaj grunty klasy V stanowiące ponad 25 % wszystkich gleb w Rąatach.

Tab 5. Struktura jakości gruntów według klas gleb w ha w Rąatach.

1.	I	0,00
2.	II	0,00
3.	III	0,00
4.	IV	84,98
5.	V	155,23
6.	VI	27,85
7.	Pozostałe	352,94
8.	Razem	621,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Somonieniu.

Obecnie na terenie Rąatów funkcjonują w sumie 163 gospodarstwa rolne. W strukturze wielkościowej gospodarstw rolnych obecnie dominują przede wszystkim gospodarstwa małe – jak wynika z poniższego zestawienia najliczniejsze są gospodarstwa o wielkości od 2 do 5 ha których w Rąatach funkcjonuje obecnie 48 szt. tj 29 % wszystkich istniejących. Jednocześnie gospodarstwa o wielkości do 10 ha stanowią 73 % wszystkich istniejących (163 szt.). Należy w tym zakresie wskazać, że brak jest na terenie wsi gospodarstw większych niż 20 ha a struktura ta jest zbliżona do średniej notowanej w całej gminie czy w sąsiednich miejscowościach.

W strukturze produkcji trudno wyróżnić jednoznaczny dominujący kierunek produkcji rolnej - w Rąatach produkcja rolna opiera się zarówno o produkcję roślinną jak i zwierzęcą nastawioną przede wszystkim na własne potrzeby a w drugim rzędzie na sprzedaż.

Tab 6. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w Rąatach.

1.	Od 1 ha do 2ha	28
2.	2ha-5ha	48
3.	5ha - 10 ha	44
4.	10ha-20 ha	43
5.	20 ha - do 50 ha	0
6.	50 ha do 100 ha	0
7.	Od 0,0001 do 0,9999	0
Razem		163

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Somoninie.

Według danych Urzędu Gminy Somonino w 2012 roku na terenie miejscowości Rąty zarejestrowanych było w sumie 19 podmiotów gospodarczych wśród których dominowały zdecydowanie podmioty w branży usług ogólnobudowlanych – 11 podmiotów tj. 58 % wszystkich istniejących. Była to wielkość znacznie niższa od notowanej średnio w skali całej gminy w odniesieniu do liczby mieszkańców co wskazuje na relatywnie niski poziom rozwoju tej dziedziny życia gospodarczego w Rątach.

Tab. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych we wsi Rąty w 2012 roku.

Usługi ogólnobudowlane	11
Usługi handlowo - usługowe	2
Usługi - fryzjerstwo	2
Inne usługi	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Somoninie

V. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego miejscowości Rąty poniżej przedstawiono analizę SWOT przedstawiającą mocne strony (Strengths), słabe strony (Weaknesses), szanse (Opportunities), zagrożenia (Threats) pokazujące potencjał Rątów i możliwości rozwoju tej miejscowości w najbliższej przyszłości.

Tab 8. Analiza SWOT dla miejscowości Rąty.

Mocne strony	Słabe strony
▪ położenie na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, ▪ położenie na terenie najatrakcyjniejszej części Pojezierza Kaszubskiego – Szwejcarii Kaszubskiej ▪ aktywność mieszkańców i chęć działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej, ▪ dobre wyposażenie w infrastrukturę wodociagową, ▪ dobre wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną, ▪ sąsiedztwo Jeziora Rąty.	▪ słaba jakość gleb pod względem ich rolniczego wykorzystania, ▪ bardzo niski rozwój infrastruktury społecznej ▪ niska jakość życia mieszkańców, ▪ słaba jakość dróg, ▪ niski poziom rozwoju przedsiębiorczości, ▪ niski udział lasów w powierzchni wsi ▪ słabo zachowana tradycyjna struktura przestrzennej wsi, ▪ mało dogodne położenie komunikacyjne wsi, ▪ słabe połączenia komunikacyjne z regionem,
Szanse	Zagrożenia
▪ możliwość wykorzystania funduszy UE na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich,	▪ bezrobocie ukryte wśród mieszkańców zajmujących się rolnictwem, ▪ ubożenie społeczeństwa Rątów, ▪ odpływ ludności na obszary o lepszych warunkach bytowych,

VI. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W OKRESIE CO NAJMNIEJ 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Z PODANIEM SZACUNKOWYCH KOSZTÓW ICH REALIZACJI.

Odzwierciedleniem wniosków dotyczących stanu obecnego miejscowości Rąty oraz perspektyw jej rozwoju na przyszłość jest pakiet projektów do realizacji zaplanowanych na lata 2012-2019. Przewidziane zadania pozwolą z jednej strony na wykorzystanie posiadanych walorów środowiskowych dla rozwoju społecznego i gospodarczego a jednocześnie przyczynią się do wyeliminowania lub ograniczenia obecnie zidentyfikowanych słabych stron oraz zagrożeń w rozwoju regionu.

Przedstawione poniżej zaplanowane projekty mają charakter przede wszystkim inwestycji infrastrukturalnych w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej.

1. Budowa placu zabaw w Rątach

Przedmiotem projektu jest uporządkowanie terenu gminnego i w ramach tego budowa placu zabaw dla najmłodszych. Tereny do zagospodarowania są doskonałym miejscem z przeznaczeniem na cele rekreacyjne dla najmłodszych. Projekt wychodzi w tym zakresie naprzeciw obecnemu bardzo słabemu dostępowi mieszkańców wsi do nawet podstawowej infrastruktury społecznej.

Urządzenie tego miejsca wpłynie pozytywnie na wizerunek miejscowości i jednocześnie przyczyni się do stworzenia oferty rekreacyjnej dla mieszkańców a tym samym przyczyni się poprawy jakości ich życia.

Wartość inwestycji: 70 000 zł

Termin realizacji: 2013 r.

2. Modernizacja dróg gminnych

W ramach projektu wykonane zostaną prace modernizacyjne na odcinkach dróg wewnętrznych sołectwa Rąty, łączących wieś z sąsiednimi terenami. Obecnie istniejąca infrastruktura drogowa jest w złym stanie i wymaga poniesienia odpowiednich nakładów inwestycyjnych w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu zarówno dla pojazdów mechanicznych jak i osób pieszych. Przedsięwzięcie obejmie także budowę chodników na niektórych odcinkach. Rezultatami realizacji projektu będą przede wszystkim:

- skrócenie czasu poruszania się po drogach,
- obniżenie liczby wypadków,
- zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Wartość inwestycji: 150 000 zł

Termin realizacji: 2012 - 2018 r.

3. Przywrócenie walorów naturalnych i przyrodniczych jeziora w Rątach.

Przedmiotem realizacji projektu będzie rewitalizacja Jeziora Rąty i przywrócenie mu walorów naturalnych i przyrodniczych dla celów przyrodniczych i turystycznych. Inwestycja wychodzi w tym zakresie naprzeciw potrzebą dotyczącą poprawy atrakcyjności turystycznych i rekreacyjnych obszaru wsi. Efektem realizacji inwestycji będzie przywrócenie walorów naturalnych i przyrodniczych Jeziora Rąty.

Wartość inwestycji: 200 000 zł

Termin realizacji: 2013 - 2014 r.

4. Modernizacja oświetlenia ulicznego

Przedmiotem realizacji operacji jest dodanie punktów świetlnych w sołectwie Rąty, w miejscach najbardziej potrzebnych, na podstawie analizy potrzeb i sugestii mieszkańców.

Wartość inwestycji: 80 000 zł

Termin realizacji: 2013 - 2016 r.

Zbiorcze zestawienie planowanych inwestycji w miejscowości Rąty przedstawia poniższa tabela:

Tab 9. Zestawienie planowanych inwestycji na lata 2012-2019

1	Budowa placu zabaw w Rątach	70 000
2	Modernizacja dróg gminnych	150 000
3	Przywrócenie walorów naturalnych i przyrodniczych jeziora w Rątach.	200 000
4.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	80 000
	Łącznie	500 000

Tab 10. Źródła finansowania zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć

L.P.	Nazwa zadania	Koszt całkowity PLN	Struktura finansowania			Finansowanie			
			Wkład własny	Środki zewnętrzne		Własne		Środki zewnętrzne	
					Opis	PLN	%	PLN	%
1.	Budowa placu zabaw w Rątach	70 000	X	X	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – działanie „ Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”	52 500,00	75,00	17 500,00	25,00
2.	Modernizacja dróg gminnych	150 000	X	-	-	150 000	100,00	0,00	0,00
3.	Przywrócenie walorów naturalnych i przyrodniczych jeziora w Rątach.	200 000	X	-	-	200 000	100,00	0,00	0,00
4.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	80 000	X	-	-	80 000	100,00	0,00	0,00

Tab 11. Zestawienie zaplanowanych inwestycji wg terminu ich realizacji

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji
1	Budowa placu zabaw w Rątach	2013
2	Modernizacja dróg gminnych	2012-2018
3	Przywrócenie walorów naturalnych i przyrodniczych jeziora w Rątach.	2013-2014
4	Modernizacja oświetlenia ulicznego	2013-2016

Tab 12. Harmonogram Gantta dla planowanych przedsięwzięć

Lp.	Nazwa zadania	Rok							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Budowa placu zabaw w Rątach								
2	Modernizacja dróg gminnych								
3	Przywrócenie walorów naturalnych i przyrodniczych jeziora w Rątach.								
4	Modernizacja oświetlenia ulicznego								

SPIS RYSUNKÓW

- Rys 1. Położenie administracyjne gminy Somonino w województwie.
Rys 2. Położenie wsi Rąty w regionie.
Rys 3. Struktura użytkowania gruntów we wsi Rąty na tle całej gminy.
Rys 4. Struktura wieku ludności wsi Rąty na tle gminy Somonino w 2011 roku.
Rys. Układ przestrzenny wsi Rąty.

SPIS TABEL

- Tab 1. Charakterystyka demograficzna gminy Somonino na tle powiatu kartuskiego w 2010 roku.
- Tab 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze Regon wg sektorów własnościowych w 2010.
- Tab 4. Struktura użytkowania gruntów w miejscowości Rąty w ha w 2012 roku.
- Tab 5. Struktura jakości gruntów według klas gleb w Rątach.
- Tab 6. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w Rątach.
- Tab 8. Analiza SWOT dla miejscowości Rąty.
- Tab 9. Zestawienie planowanych inwestycji na lata 2012-2019
- Tab 10. Źródła finansowania zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć
- Tab 11. Zestawienie zaplanowanych inwestycji wg terminu ich realizacji
- Tab 12. Harmonogram Gantta dla planowanych przedsięwzięć